

ה"ם הוציאו עדין גזר-דין מוות. המוות של המאפייה שלהם הוא לא כמו בכל מקום. הוא מוות איטי, איטי אבל בטוח. היה זה אחד הרבנים הי" מכובדים בארץ, שהתבטא בחריפות כזו השבוע. הוא התכוון להתקפות-המתח אתם עורכים עתה הרב הספרדי הראשי עובדיה יוסף, ותומכיו מקרב בית-הדין-הרבני העליון על הרב הראשי האשכנזי, הרב שלמה גורן, ואומנם המתקפות השיטתיות על הרב גורן הביאו לתוצאות מבחינתם של התוקפים. לפני כשלושה חודשי שים לקה הרב גורן בהתקף-לב ואושפו בבית-החולים על שם שיבא בתל-השומר. כשיצא מכלל סכנה, ועוד לפני ששחרר מבית-החולים לקה בהתקף-לב שני. לפני כעשרה ימים לקה הרב גורן, המתקרב עתה לגיל השישים בהתקף-לב שלישי - ההתקף הקריטי לגבי חולה-לב. הוא יצא מכלל סכנה, שוחרר מבית-החולים ומאי הוא מאושפז בסנטוריום. מקומו של הסנטוריום, הי" נימצא בשרון, נישמר בסוד על-ידי מקורביו ובני מיש-חפתו של גורן מחשש של התנכלות לחייו שם. הם משוכנעים כי ההתקפים הרצופים בהם ניתקף ליבו של גורן - הם תוצאה של המיתקפה הנערכת עליו מבחון. בחוגים הדתיים ידועים מקרים רבים בעבר בהם הוצא גזר-דין-מוות על אישיות דתית. גזר-דין מוות ללא סכינים, ללא אקדחים וללא חבל תליה. אין מאחוריו כל ממש, מלבד מישאלה לקדוש-ברוך-הוא, שימחר ל" בצע את פסקה-הדין.

על ח"כ בנימין מינץ מי שהיה מנהיג פועלי-אגודת ישראל הצטרף לקואליציה כנגד רצונם של רבים מה-

התקפה מפנים ותחוץ

אך גורן לא לקה בחשבון את כוחם של הדיינים ואת האפשרות כי הם, "יתלבשו" על יוסף וינצלו אותו למט" רותיהם. הוא לא לקה בחשבון אף את אופיו הפרימיטיבי של יוסף עצמו.

הרב עובדיה יוסף טובל ממחלה בעיניו והוא מתעורר במהירות. כבר היום ראייתו של יוסף מטושטשת ביותר. אולם יוסף, החי במנטאליות מיוזרתית, משווה את עצמו לאיש דתי מוסלמי. בחברה המוסלמית הכבוד הגדול ביותר הוא להיות עיוור, ועם זאת חכם וידען. יוסף הת-תנך על מסורת האגדות והסיפורים של חכמי הדת הר-מוסלמיים העיוורים, רואה עצמו עתה כשייך לאגדות אלה. ונהוג בהתאם לכך.

גורם נוסף ביחסו של יוסף אל גורן, היא אישתו של יוסף, הרבנית ברוריה. בקרב החוגים הדתיים ניתן לה הכינוי "המפלצת", שאינו מעיד על עודף טוב-לב ב" חוגים אלה. ואומנם לברוריה השפעה עצומה על בעלה, שינאתה לגורן אינה יודעת גבולות. היא מסיתה את יוסף, נותנת לו את מרבית רעיונותיו במילחמתו נגד גורן. בעוד מרבית זמנם של מתנגדי גורן היה מוקדש לעריכת מילחמות נגדו, המשיך גורן לעבוד ולתפקד כרב-ראשי. הוא פסק הלכות, הקים ישיבות ואולפנים וסייר בכל רחבי הארץ. איש הצבא לשעבר, שכינוי-הגנאי שלו בקרב מתנגדיו הוא, "הצנחן", שכח את חשי-בות הקמת המגנזון. הוא סמך על האוטוריטה שלו, כמו בתקופת שירותו בצה"ל ועתה הוא משלם על כך. חשוב לציין כי גם גורן עצמו אינו שולט תמיד על

קרב הספרדים, אשר גידמה היה כי תמיכתם מובטחת לעובדיה יוסף, תומכים ברב גורן.

אולם מועצת-הרבנות-הראשית היא לאמתו של דבר גוף חסר תוכן ומשמעות. תפקידי גוף זה מסתכמים ב" הוצאת הכרזות לטובת יהדות רוסיה, כאשר המכריז הוא הרב גורן, או לטובת יהדות סוריה, כאשר המכריז הוא הרב יוסף, או בדיון מעמיק על האזוב ככותל המערבי. הגוף הפעיל יותר הוא בית-הדין הרבני העליון. בגוף זה יושבים דיינים, המקבלים משכורת המקבילה למש-כורתו של שופט-עליון, וזוכים בהוצאות אש"ל והחוקת טלפון על חשבון המדינה ומנסים להפוך לגורם הדומיננטי בחיים הדתיים בארץ, במקום מועצת-הרבנות-הראשית.

מישרת דין בבית-הדין-הרבני-העליון, היא נכס יקר מציאות בגלל ההטבות הכספיות ובגלל מיעוט העבודה בו. מסיבה זו פעל אליעזר גולדשמיט בהתמדה להכניס לתוך גוף זה את קרובי מישפחתו ומקורביו ולדאוג להג" ברת כוחו על-ידי מינוי דיינים מקרב קרובי המישפחה של תומכיו הדיינים. (ראה במדינה - רבנות).

סיפר פעם אחד הרבנים הירושלמיים על מהות הע"בודה של דין בבית-הדין הרבני העליון: "הם מגיעים לעבודה בשעה 9.30 בבוקר, משך שלוש שעות הם יוש" בים בחדר מוסק היטב ושומעים סיפורים פורנוגרפיים אשר דקמרון היה מסמיק לידם. בצהריים הם הולכים הביתה ועוסקים משך שאר היום בפגישות ושיחות-טלפון, מושכים בחוטים, מבשלים אינטריגות וכך מנהלים את החיים הדתיים במדינה."

רוב הדיינים בבית-הדין-הרבניים בארץ הם יוצאי ישיבה אחת, ישיבת-הברון הירושלמית, הידועה כמעוז של אגודת-ישראל וכישיבה קנאית ביותר. סגן-השר ל" שעבר, בנימין שחר, ערך פעם סקר לפיו 85 אחוזים מכני הדיינים אינם לומדים ברשת החינוך הממלכתית-ית, אלא ברשת-החינוך-העצמאית של האגודה. לפי הסקר של שחר לא שירתו 90% אחוז מבני הדיינים בצה"ל.

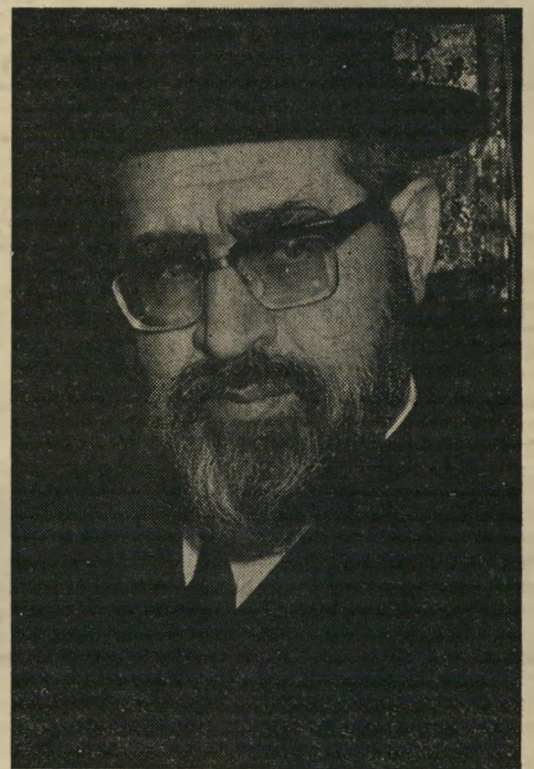
קינאה קשה ממות

ר"ב שלמה גורן נמנח אף הוא עם תלמידי ישיבת-הברון. אולם גורן היה נטע זר בישיבה. עוד בצעירותו היה ידוע כ"ילד הפרא" של הישיבה וניקר את עיניהם של תלמידיה ובוגריה. אולם תלמידי ובוגרי הישיבה לא יכלו לסלוח לגורן על דבר חשוב הרבה יותר: הגאוויות המדהימה אותה גילה א גורן.

מרבית הדיינים של היום, ממתנגדיו של גורן, מבר-גרים ממנו ב" עד עשר שנים. כשרק החל גורן להיות פרנס, בעיקר במיסגרת תפקידיו בצה"ל, היו הם עוד דמויות בלתי ידועות, רבנים-זוטרים אם כי שאפתניים. סיבות אלה הביאו את גולדשמיט וידידיו להפוך ל" שונאים בלב ובנפש של הרב גורן. כאשר ניבחר הרב גורן לפני כשנתיים וחצי לכהונת הרב-הראשי, הם הח" ליטו להיפטר ממנו בכל מחיר. לשם כך הם גייסו לעז" רתם את הרב הראשי הספרדי, הרב עובדיה יוסף, שהפך להיות דגל מילחמתם בגורן וכלי בידם במילחמה זו.

גורן הקל עליהם את המלאכה, במיספר שיאות שעשה בתפקידו ובחוסר הליטוש הידוע שלו ביחסיו עם אנשים. אבל השגיאה הראשונה והחמורה ביותר של גורן הייתה בכך שהביא לבחירתו של הרב עובדיה יוסף לתפקיד רב-ראשי ספרדי. בגוף הבוחר את הרבנים-הראשיים, המונה 150 רבנים, יש לגורן השפעה מכרעת. ערב הבח" רות לכהונת הרב-הראשי הספרדי, ערך גורן חישוב מוטעה והחליט כי עדיפה לו בחירתו של יוסף לעומת בחירתו של הרב ניסים, הרב-הראשי הספרדי הקודם. גורן ידע כי מעמדו של ניסים איתן, והעריך לא נכונה את התפתחותו של יוסף, שיהיה לצידי ברבנות ב" תל-ראיבי. הוא חשב שיוסף החלש, ימשיך להיות חלש, והוא יוכל לנהוג ברבנות ככל העולה על רוחו. מתוך שיקולים אלה הטיל גורן את כל כובד מישקלו בעד בחירתו של עובדיה יוסף, וזה אומנם ניבחר.

הרב יוסף
400 שנה

קיצוניים במילגנתו, הוטל גזר-דין מוות כזה. הוטל עליו חרם, הוא הושמץ, הוטל איסור על קבלת הכרעותיו הר-דתיות או פסקיו. לגבי אדם דתי, החי, נושם ואוכל בעולם המיוחזר הי הדתיים, צעדים מסוג זה פרושם סכנת-חיים. ואמנם, לא עברו שמונה חודשים ומינץ ניסטר ממחלה אנושה.

ח"כ ישראל שלמה בן-מאיר, אביו של ח"כ המסד"ל יהודה בן-מאיר, הסתכסך עם מנהיג מילגנתו, השר חיים משה שפירא. בין השניים פרץ דין ודברים חריף, וליבו של בן-מאיר לא עמד בהתרגשות ובמאמץ. שעה קלה אחרי שניפטר משפירא לקה בהתקף-לב ומת.

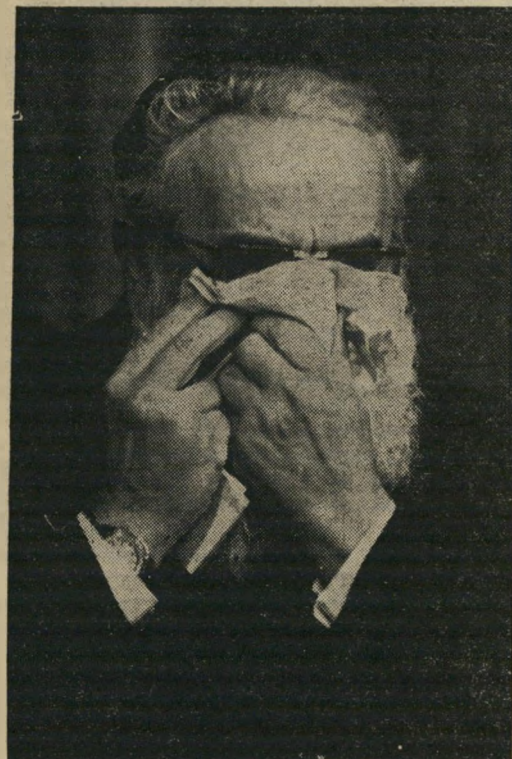
דוגמאות אלה ורבות אחרות ידועות היטב למקורביו של הרב גורן ולבני מישפחתו. הן גם ידועות לרב עובדיה יוסף ולחבר מרעיו בקרב בית-הדין-הרבני העליון, ב" של ראשותו של הרב אליעזר גולדשמיט. משום שאין בידם להדיח את הרב גורן מכהונתו הרמה, בגלל התמיכה הר-כימעט מוחלטת שיש לגורן בין עשרת חברי מועצת הר-בנות הראשית, הם החליטו להיפטר ממנו בדרך האחרת: עד להתעלל בו מהבחינה הציבורית, הדתית והאישית, עד שליבו לא יעמוד במעמסת והוא יחזיר את נפשו לבורא.

גוף חסר

תוכן ומשמעות

ר"ב יחסיים בתוך הרבנות-הראשית הם יחסיים ומורכבים ביותר. החוטים נמשכים בהם לכיוונים ומגמות שונים ומשונים, אשר הקשר ביניהם לבין הדת הוא מקרי ביותר, או שאינו קיים כלל. לרב האלוף (מיל), גורן יש תמיכה מוחלטת בקרב מועצת הרבנות-הראשית. עשרת חברי המועצה מחולקים שווה בשווה: המישה ספרדים וחמישה אשכנזים. גם כמה חברי המועצה מי-

הרב גורן
סנטורים סודי

יצריו ואינו טלית שכולה תכלת בתחום היחסים הא"י שיים. באחת הפעמים הוא כינה את הרב יוסף בשם סדאפי. בעקבות כינוי זה, באה ההצהרה המפורסמת של ח"כ שלמה לורנץ אשר כינה את הרב בשם אידי אמין. אחרי פרשת מינוי הדיינים, אשר זכתה לפירסום רב, בו האשימו הרב עובדיה יוסף ונאמניו את הרב גורן שלא בא לבית-ההנשיא לטקס מינוי הדיינים משום שהם היו ממתנגדיו. בעוד גורן לקה בדיוק באותו יום בהתקף-הלב השלישי שלו, באה פרשת דויד גלס. ללא כוונה תחילה לפגוע עובדיה יוסף, הציע לפני כשבוע המנכ"ל הצעיר של מישרד-הדתות דויד גלס, בשידור ברדיו, לשנות את מיבנה הרבנות-הראשית ול" הסתפק ברב ראשי אחד. למרות שגלס לא התכוון לכך כלל, קיבל זאת הרב יוסף ככוונה לנשלו מתפקידו. למרות שידע את מצבו החמור של גורן ואת הסכנה הנשקפת לחייו, הוא ערך מיתקפה חזיתית על גורן, שהיה כבר אז מרותק למיטתו וטען: "הרבנות האשכנזית גילה 50 שנה. הרבנות הספרדית 400 שנה."

ליוסף הייתה הצעה משלו, אשר לדעתו עלולה קבלתה להדיח את גורן. הוא הציע לפזר את הרבנות-הראשית ולערוך בחירות מחדש. הצעה זו הושמעה שישה חודשים קודם לכן על-ידי אחד ממנהיגי היהדות הדתית הקיצו" נית בארץ, מי שהיה ח"כ, מנחם פורוש.

המילחמה בין שני הרבנים הראשיים, אשר מאחריה עומדים הדיינים מחרחרי הרב, תימשך בוודאי כל עוד יעמוד ליבו של גורן במעמס, ולדעת חוגי הרב עובדיה יוסף, הבקיאים בדרך זו של מילחמה כחוגיהם, לא יעמוד בכך ליבו של גורן זמן רב. ממיטתו בסנטוריום הודיע כבר גורן כי אינו מתכוון לוותר ומשיך במאבק. אולם בני מישפחתו וידידיו הי" קרובים מנסים להשפיע עליו. למען בריאותו, להפסיק את פעילותו הציבורית ולהתפטר. אפילו אלופים, הם טוענים, אינם יכולים לעמוד במיתקפות מבסנים ומבחוץ.